

Versie	3
Datum introductie	06/01/2026
Revisie beoordeling	+ 1 jaar
Auteur	VPK
Autorisatie	06/01/2026
Autorisator	Specialist

ACNES (BUIKWANDPIJNSYNDROOM)

Bij het buikwandpijnsyndroom ACNES ontstaat er pijn door een beknelde zenuw in de buikwand. De buikpijn kan variëren van een milde vorm die af en toe aanwezig is tot extreme, onhoudbare pijn.

ACNES is een Engelse afkorting die staat voor Anterior Cutaneous Nerve Entrapment Syndrome. De pijn ontstaat door beknelling (entrapment) van de huidtakjes (cutane) van de voorste (anterior) zenuwuiteinden van de tussenribben. Kort uitgelegd: in de buik lopen diverse zenuwen. De huidtakjes van sommige zenuwen zorgen voor gevoel in de huid van de buik. Om bij de huid te komen, moet het zenuwuiteinde door de rechte buikspier gaan. Deze spier heeft een strak kapsel. Om daar doorheen te komen, moet de zenuw (met zijn huidtakjes) het kapsel op diverse plaatsen doorboren. Daarbij kunnen de huidtakjes bekneld raken.

Hoe herkent u ACNES?

De meeste patiënten met ACNES hebben al langere tijd buikklachten, variërend van milde tot onhoudbare pijn.

- De pijn is met één vinger aan te wijzen
ACNES-pijn bevindt zich altijd op één specifieke plek en is met één vinger aan te wijzen. Het maximale pijnpunt bevindt zich net op de rand of in het midden van de rechte buikspier. De pijn komt vaker voor onder navelniveau dan erboven.
- De pijn verergert bij inspanning
De pijn verergert bij activiteiten waarbij de buikspieren gebruikt worden, zoals bukken, overeind komen, hoesten, stofzuigen, sporten en wandelen. De pijn vermindert of verdwijnt juist bij ontspanning. Opvallend is dat de pijn vrijwel nooit 's nachts aanwezig is, behalve als men op de zij ligt, meestal de aangedane kant. Ofwel: iemand met pijn in de rechteronderbuik geeft aan dat hij op de rechterzijde vaak wakker wordt van de pijn.
- Het is een doffe, zeurende en soms stekende pijn
Afkneling van de gevoelszenuwtakjes kan leiden tot overgevoeligheid van het stukje buikhuid dat bij deze zenuw hoort. Hierdoor voelt het stukje huid dof aan, alsof het niet van uzelf is en/of is het minder gevoelig. Tegelijkertijd kan licht knijpen in de huid bij de pijnlijke plek als zeer gevoelig worden ervaren.
- Bij heftige pijn kan misselijkheid of een opgeblazen gevoel ontstaan
Als de pijn heftig is, kan dit gepaard gaan met symptomen die lijken op betrokkenheid van de buikorganen. Soms is de pijn zo erg dat patiënten er misselijk worden. Dit geldt vooral voor ACNES in de bovenbuik. Hierdoor kan het zijn dat

VER-FOL-001-OPE-V3.0

Bij uitprinten is dit document ongeautoriseerd; raadpleeg altijd de meest recente, goedgekeurde digitale versie

patiënten niet meer eten en dus afvallen. Sommigen krijgen een opgeblazen gevoel en vinden hun buik dikker lijken. Anderen geven aan dat ze meer en vaker moeten boeren.

- Er zijn problemen met de ontlasting en/of de blaas
Patiënten die linksonder in de buikpijn krijgen, hebben regelmatig ook problemen met de ontlasting. De pijn bij ACNES in de onderbuik is vaak erger bij een volle blaas. Na het leegplassen voelt het beter aan.
- De houding kan veranderen
Omdat de pijn altijd aan dezelfde kant zit, passen sommige patiënten hierdoor hun houding aan. Dit kan resulteren in rugpijn, een scheve rug of voorovergebogen houding. Sommigen houden graag hun hand tegen de bewuste pijnlijke plek gedrukt.
- Kleding zit vervelend
Sommige ACNES-patiënten geven aan dat hun kleding irritant zit of dat het vervelend is als er iets langs de pijnlijke plek op de buik schuurt. Het eerste wat zij doen zodra ze thuis zijn, is de strakke broek verwisselen voor een joggingbroek.
- ACNES kan plotseling of geleidelijk aan ontstaan
ACNES kan van het ene op het andere moment ontstaan en dus lijken op acute buikpijn. Maar ACNES kan ook geleidelijk aan ontstaan, langzaam steeds irriteranter worden of wisselend in presentatie zijn, met soms dagen wel en dan weer geen pijn.
- Er wordt vaak (eerst) een andere diagnose gesteld
Omdat ACNES een nog vrij onbekende aandoening is, krijgen patiënten vaak eerst een andere diagnose. Bij veel artsen doen de symptomen vermoeden dat er sprake is van klachten van de buikorganen. Daarom worden mensen veelal ten onrechte in het medische circuit getrokken, waarbij alle aandacht uitgaat naar onderzoeken gericht op functies van de inwendige organen. Wanneer ACNES acuut ontstaat, denken artsen vaak aan een acute blindedarmontsteking. Bij pijn in de rechteronderbuik wordt vaak gedacht aan problemen van de blindedarm of darmen als geheel. Bij velen wordt de diagnose spastische darm gesteld, terwijl ze eigenlijk geen last hebben van hun darmen.

Oorzaak

Wat de precieze oorzaak is voor het ontstaan van het ACNES-pijnsyndroom is nog onduidelijk. Wel is er soms sprake van omstandigheden die een relatie met de pijn hebben. Zo geeft een deel van de patiënten aan dat de pijnklachten na een operatie ontstaan, zoals een blindedarmoperatie, een keizersnede of galblaasoperatie. Bij een ander deel is er een relatie met sportieve activiteiten, zoals buikspieroefeningen. Bij sommige vrouwen ontstaat de pijn tijdens een zwangerschap of direct na de bevalling. Vaak is er echter geen duidelijke oorzaak of relatie met een gebeurtenis aantoonbaar.

Oorzaak	Percentage
Spontaan, zonder bekende oorzaak	54%
Eerdere operatie	20%

Zwangerschap	9%
Sport	7%
Werk	7%
Ongewone activiteit	3%

Behandeling

De behandeling kan bestaan uit meerdere opties afhankelijk van het pijnbeeld

Er kunnen injecties worden uitgevoerd, medicamenteus ondersteunt worden, er kan gewerkt worden met TENS of met Qutenza

Als u voor de eerste keer op het spreekuur bij de pijnspecialist komt dan zal u geïnformeerd worden over de behandelmogelijkheden.